

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Sayı	1	Konu: Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Araç Tekniği Dersi Programı
Tarih	23.01.2020	
Kurulda Gör. Tarihi	22/01/2020	
Önceki Kararın Tarih ve Sayısı	04/06/2013-50	

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 06/12/2019 tarihli ve 10058203-101.04-E.24335243 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Araç Tekniği Dersi Programı'nın ekli örneğine göre uygulanması,

Kurulumuzun 04/06/2013 tarihli ve 50 sayılı kararıyla kabul edilen Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Araç Tekniği Dersi Programı'nın uygulamadan kaldırılması hususunu uygun görüşle arz ederiz.

H. İbrahim KAHRAMAN
Üye

Prof. Dr. Bahri ATA
Üye

Ercan TÜRK
Üye

Toper AKBABA
Üye

Doç. Dr. Mustafa OTRAR
Üye

Dr. Hüseyin KORKUT
Üye

Dr. Hasan KAVGACI
Üye

Kâmil YEŞİL
Üye

Dr. Mehmet SÜRMEİ
Üye

Dr. Hüseyin ŞİRİN
Üye

Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ
Kurul Başkanı

UYGUNDUR
.../01/2020

Ziya SELÇUK
Millî Eğitim Bakanı

PROGRAMIN ALAN ADI :

PROGRAMIN SEVİYESİ :

PROGRAMIN KREDİSİ :

PROGRAMIN ADI : Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Araç Tekniği Dersi Programı

PROGRAMIN DAYANAĞI : Bu programın hazırlanmasında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, bu Kanunlara bağlı yönetmelikler ile Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 05.10.2018 tarihli ve 130 sayılı kararı ile kabul edilen Özel Kurslar Çerçeve Programı esas alınmıştır.

PROGRAMIN KAYIT KABUL ŞARTLARI

Bu program Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 76'ncı maddesi ile geçici 3'üncü ve 10'uncu maddelerinde belirtilen şartları taşıyan bireyler için hazırlanmıştır.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Bu programı başarı ile tamamlayan kursiyerlerin;

1. Araçlar hakkında temel bilgileri kavramaları,
2. Güvenli araç kullanımı için gerekli bilgi ve becerileri kazanmaları,
3. Araç bakımı ve kontrollerine yönelik gerekli bilgi ve becerileri kazanmaları,
4. Araçta sıkça meydana gelen basit arızaların giderilmesine yönelik uygulamaları kavramaları,
5. Ekonomik araç kullanma yöntemlerini kavramaları,
6. Araçta bulunması gereken zorunlu gereçler hakkında bilgi sahibi olmaları amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Bu program trafik kurallarına uyan, trafikte bilinçli davranan ve trafik kültürü kazanmış, kullandığı aracın teknik özelliklerini tanıyan ve buna göre davranış geliştiren sürücüler yetiştirmek ve ülkemizde verilen sürücü eğitimlerinin daha nitelikli hale gelmesine katkı sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Programı başarı ile tamamlayan kursiyerler sürücülüğün ön şartı olan sürücü belgesi sahibi olma koşullarından birini yerine getirmiş olurlar.
2. Program içeriğinde yer alan konuların belirlenmesinde Avrupa Birliği müktesebatında yer alan sürücü eğitimi standartları, dünyadaki uygulamalar, alanda yaşanan gelişmeler ve alan uzmanlarının görüşleri dikkate alınmıştır.
3. Belirlenen konular hedeflerle tutarlılık, aşamalılık, bilimsellik ve güncellik gibi içerik düzenleme ilkeleri göz önünde bulundurularak ve anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.
4. Program içeriğindeki konular M, A, B, C, D ve F sınıfı araçlar ve römorklar dikkate alınarak işlenmelidir.
5. Program içeriğinde yer alan konuların işlenişinde anlatım, soru-cevap, tartışma, beyin fırtınası, örnek olay, benzetim (simülasyon) gibi öğretim yöntem ve teknikleri uygulanacaktır.
6. Kursiyerlerin kalıcı öğrenmelerini sağlamak amacıyla konular gerçek yaşam durumları ile ilişkilendirilerek işlenecek ve video, slayt, animasyon gibi görsel-işitsel araçlarla desteklenecektir.

EĞİTİCİNİN NİTELİKLERİ

Bu programda Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliğinde belirtilen şartları taşıyan kişiler eğitici olarak görevlendirilir.

PROGRAMIN SÜRESİ

Bu program günde en az 2 (iki), en fazla 6 (altı) ders saati olarak uygulanacaktır.

Teorik Eğitim Süresi : 4 ders saati

Uygulamalı Eğitim Süresi : 2 ders saati

Toplam Süre : 6 ders saati

PROGRAMIN ÜNİTE/KONU, KAZANIM VE SÜRE DAĞILIMI

MOTORLU TAŞIT SÜRÜCÜLERİ KURSU ARAÇ TEKNİĞİ DERSİ PROGRAMI		
ÜNİTE/KONU, KAZANIM VE SÜRE TABLOSU		
ÜNİTE/KONU	KAZANIM VE AÇIKLAMALAR	SÜRE
A. ARAÇLA İLGİLİ TEMEL BİLGİLER 1. Aracı Tanıma a. Aracın bölümleri b. Araç sistemlerinin görevleri c. Araç tanıtım kitabı 2. Araç Motoru a. Araç motorunun tanımı b. Motor sistemleri c. Enerji türüne göre motorlar 3. Otomatik Vitesli Araçların Özellikleri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motorlu araçta bulunan bölümleri açıklar. <i>(B sınıfı araçlarla birlikte M, A, C, D ve F sınıfı araçlar ve römorklar konularına değinilecektir.)</i> 2. Araç sistemlerinin görevlerini açıklar. 3. Araçla ilgili aradığı bilgiyi araç el kitabından bulur. 4. Araç motorunu ve görevini tanımlar. 5. Araç motor sistemlerini tanır. 6. Kullanılan enerji türlerine göre araç motorlarını ayırt eder. 7. Otomatik vitesli araçları manuel vitesli araçlarla karşılaştırarak açıklar.	Teorik Eğitim Süresi: 1 saat Uygulamalı Eğitim Süresi: -
B. GÜVENLİ ARAÇ KULLANMA VE ARAÇ TEKNİK BİLGİSİ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Araç kullanmaya başlamadan önce gereken tüm hazırlıkları yapar.	Teorik Eğitim Süresi:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Araç Kullanmaya Hazırlık <ol style="list-style-type: none"> a. Zihinsel ve fiziksel olarak araç kullanmaya hazır olma b. Aracın fiziki kontrolü c. Araç dışı kontroller d. Araç içi kontroller e. Koltuk ve başlık ayarı f. Oturuş pozisyonu ve pedalların kullanımı g. Direksiyon ayarı ve tutuş pozisyonu h. Ayna ayarları i. Emniyet kemerlerinin kullanımı ve sürücünün sorumlulukları j. Aracı çalıştırma, kontak anahtarı ve görevi 2. Aydınlatma, Uyarı ve İkaz Işıkları <ol style="list-style-type: none"> a. Gösterge paneli b. Aydınlatma ışıkları c. İkaz ışıkları 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Araçta bulunan aydınlatma, uyarı ve ikaz ışıklarının anlamlarını açıklar. <i>(Aydınlatma ışıklarının duruma uygun olarak kullanılmasına ilişkin uygulamalar yapılacaktır.)</i> 3. Fren sistemlerini ve fren türlerini tanır. 4. Fren ayarı, bakımı ve kontrollerinde dikkat edilmesi gereken hususları açıklar. 5. Fren sisteminin görevlerini açıklar. 6. Araç tipine ve mevsim koşullarına göre uygun lastik seçiminde dikkat edilmesi gereken hususları açıklar. 7. Lastik hava basınçlarının ve balans ayarlarının sürüş güvenliğine etkilerini açıklar. 8. Lastik hava basıncını ölçer. 9. Lastik diş derinliğini kontrol eder. 10. Lastik değişimi yapar. 11. Lastiğe patinaj önleyici aparatları takar. <i>(Zincir, kelepçe vb.)</i> 12. Ön düzen ayarlarının kara yolu trafik güvenliğine etkisini açıklar. <i>(Direksiyon sistemi, rot ayarı)</i> 13. Aktif ve pasif güvenlik sistemlerini tanır. 	<p style="text-align: center;">-</p> <p style="text-align: center;">Uygulamalı Eğitim Süresi: 1 saat</p>
--	--	--

<p>3. Fren Sistemi</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Fren sisteminin görevi b. Fren çeşitleri c. Fren ayar, bakım ve kontrolleri d. Yardımcı fren sistemleri <p>4. Lastikler ve Lastiklerin Sürüş Güvenliğine Etkisi</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Lastik çeşitleri b. Lastiğin teknik özellikleri c. Lastik alımında dikkat edilecek hususlar ve doğru lastik seçimi d. Lastik balans ayarı e. Lastik hava basınçları f. Lastik hasarları ve hasar sebepleri g. Lastik dış derinlik kontrolü h. Lastik değişimi i. Patinaj önleyiciler <p>5. Ön Düzen Ayarları</p>		
---	--	--

<p>6. Aktif ve Pasif Güvenlik Sistemleri</p> <p>a. Aktif güvenlik sistemleri</p> <p>i. ABS (Anti blokaj sistem)</p> <p>ii. Fren destek sistemi</p> <p>iii. ASR (Patinaj önleme - çekiş- kontrol sistemi)</p> <p>iv. ESP (Elektronik dengeleme sistemi)</p> <p>b. Pasif güvenlik sistemleri</p> <p>i. Hava yastıkları</p> <p>ii. Emniyet kemerleri</p> <p>iii. Baş destekleri-koltuk kafalıkları</p> <p>iv. Çocuk koltukları</p> <p>v. Pasif darbe emici sistemler</p>		
<p>C. ARAÇ BAKIMI VE KONTROLLERİ</p> <p>1. Araç Bakımı</p> <p>a. İlk bakım</p> <p>b. Periyodik bakımlar</p>	<p>1. Aracın farklı koşullarda ve dönemlerde bakımı için yapılması gereken işlemleri açıklar.</p> <p>2. Aracın günlük kontrolü kapsamında yapılması gereken işlemleri açıklar.</p>	<p>Teorik Eğitim Süresi:</p> <p>-</p>

<p>c. Kışa hazırlık ve kış bakımları</p> <p>d. Yazaya hazırlık ve yaz bakımları</p> <p>e. Uzun yola çıkmadan önce yapılması gereken hazırlıklar</p> <p>2. Aracın Günlük Kontrolleri</p> <p>a. Lastik hava basıncı kontrolü</p> <p>b. Motor yağı kontrolü ve yağ ilavesi</p> <p>c. Soğutma suyu kontrolü</p> <p>d. Fren hidrolik yağı kontrolü</p> <p>e. Cam silecek suyu kontrolü ve su ilavesi</p> <p>f. Sıvı sızıntı kontrolü</p> <p>g. Akü kontrolü ve akü takviyesi</p> <p>h. Araç ikaz ve aydınlatma ışıklarının kontrolü</p> <p>i. Motor içi veya araç altında canlı kontrolü</p>	<p>3. Aracın cam silecek suyunu kontrol eder. (<i>Gerektiğinde araca su/antifirizli su ilavesi yapması beklenir.</i>)</p> <p>4. Aracın yağ seviyesini kontrol eder. (<i>Gerektiğinde motora yağ ilavesi yapması beklenir.</i>)</p> <p>5. Gerektiğinde ampul ve sigorta değişimi yapar.</p> <p>6. Akü kaynaklı marş sorunu durumunda akü takviyesini yapar.</p>	<p>Uygulamalı Eğitim Süresi: 1 saat</p>
<p>D. SIK YAŞANAN ARAÇ ARIZALARI</p>		

<ol style="list-style-type: none"> 1. Gösterge Panelinde Bulunan Uyarı ve İkaz Lambalarında Görülen Arızalar 2. Motorun Derhal Durdurulmasını Gerektiren Arızalar<ol style="list-style-type: none"> a. Yağ göstergesinin yanması a. Şarj göstergesinin yanması b. Motorun hararet yapması c. Motordan duman çıkması ve/veya yanık kokuları gelmesi d. Motordan normal olmayan sesler gelmesi 3. Araçta Sık Yaşanan Sorunlar<ol style="list-style-type: none"> a. Araca yanlış yakıt koyma b. Araca kirli yakıt koyma c. Yakıtın bitmesi d. Aracın su birikintisine girmesi sonucu motorun stop etmesi e. Fren kaynaklı sorunlar f. Müşür arızaları g. Elektrik ve aydınlatma sistemi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gösterge panelinde bulunan uyarı ve ikaz lambalarında gösterilen arızaları tanır. 2. Motorun derhal durdurulması gereken arızaları açıklar. 3. Araçta sıkça karşılaşılabileceği sorunları açıklar. 4. Sürüş esnasında karşılaşılabileceği basit sorunların giderilmesinde uygulayacağı yöntemleri açıklar.	<p>Teorik Eğitim Süresi: 1 saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim Süresi: -</p>
---	---	--

arızaları		
<p>E. EKONOMİK ARAÇ KULLANMA</p> <p>1. Aracın Fazla Yakıt Yakma Sebepleri</p> <p>a. Araç kaynaklı sebepler</p> <p>b. Sürücü kaynaklı sebepler</p> <p>2. Ekonomik Araç Kullanma Yöntemleri (Eco-driving)</p> <p>a. Hıza uygun viteste araç kullanma</p> <p>b. Ani fren – ani kalkış</p> <p>c. Aracın periyodik bakımı</p> <p>d. Araca uygun lastik seçimi ve uygun hava basıncı</p> <p>e. Araç yükü</p>	<p>1. Aracın fazla yakıt yakma sebeplerini açıklar.</p> <p>2. Ekonomik araç kullanmanın ülke ekonomisine ve çevreye faydalarını açıklar.</p> <p>3. Ekonomik araç kullanma yöntemlerini açıklar.</p>	<p>Teorik Eğitim Süresi: 1 saat</p> <p>Uygulamalı Eğitim Süresi: -</p>
<p>F. ARAÇTA BULUNDURULMASI ZORUNLU ARAÇ VE GEREÇLER</p> <p>1. İlk Yardım Çantası</p> <p>2. Yangın Söndürme Cihazı</p> <p>3. Yedek Malzeme ve Takımlar</p> <p>4. Reflektör</p>	<p>1. Karayolları Trafik Yönetmeliğine göre araçta bulundurulması gereken zorunlu araç ve gereçleri tanır.</p> <p>2. Aracın cinsine göre araçta bulundurulması zorunlu araç ve gereçleri ayırt eder.</p>	<p>Teorik Eğitim Süresi: 1 saat</p>

5. Takoz 6. Çekme Halatı 7. Engel İşareti 8. Çocuk Bağlama Sistemleri 9. Boyun Korsesi 10. Koruma Başlığı (Kask) 11. Koruma Gözlüğü 12. Stepne/Tamir Kiti 13. Kriko ve Bijon Anahtarı		Uygulamalı Eğitim Süresi: -
TOPLAM KURS SÜRESİ (Saat):		6 Ders Saati

ÖLÇME DEĞERLENDİRME İLE İLGİLİ ESASLAR

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda ölçme ve değerlendirme yapılır.

BELGELENDİRME

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği çerçevesinde belgelendirme yapılır.

PROGRAMIN UYGULAMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

1. Eğitici tarafından hazırlanmış ders notları,
2. Bilgisayar ve yansıtıcı,
3. Dijital materyaller